Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Utredning enligt det sammanfattande protokollet över budget- och ekonomi-planeringsförhandlingarna den 10 november 2025

Serviceplan för Raseborgs sjukhuscampus

Bakgrund

Det sammanfattande protokollet över budget- och ekonomiplaneringsförhandlingarna den 10 november 2025, Västra Nylands välfärdsområde (LUVN): ”Under 2026 utarbetas en serviceplan om sjukhuset i Raseborg, där tjänster inom primärvården och tjänster inom den specialiserade sjukvården på basnivån fastställs med beaktande av invånarnas behov. Arbetet görs tillsammans med HUS-sammanslutningen. När det gäller sjukhusets lokaler uppmuntras HUS-sammanslutningen att ta fram en plan för hur lokalerna vid behov också kan utnyttjas genom uthyrning till privata aktörer.”

HUS-sammanslutningens kläm VI, sammanslutningens stämma 12/2025: Förslag till budget för 2026 och ekonomiplan för 2026–2028. ”Sammanslutningen deltar tillsammans med Västra Nylands välfärdsområde i utarbetandet av en serviceplan för Raseborgs sjukhus, under ledning av välfärdsområdet.”

Innehåll

1. Vision
2. Nuvarande tjänster
3. Framtida tjänster
   - Koncept för kompetenscentret
   - Utveckling av samarbetet mellan HUS och LUVN
4. Preliminär tidsplan
5. Bilagor
   - Befolkningsutveckling
   - Svenskspråkig befolkning i LUVN
   - Tjänster vid Raseborgs sjukhus och användning av specialiserad sjukvård i västra Nyland
   - BoRa-projektet

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Vår vision för Raseborgs campus

Raseborgs campus utvecklas till ett campus för tvåspråkiga tjänster. Campuset bidrar till högklassiga närtjänster, stärker helheten av svenskspråkiga tjänster inom LUVN och utvecklingen av personalens kompetens samt möjliggör utveckling och pilotering av nya verksamhetsmodeller.

Vi vill säkerställa välfungerande tvåspråkiga tjänster i hela välfärdsområdet!

Riktlinjerna i välfärdsområdets strategi för förnyelse av tjänster

Vi är värda invånarnas förtroende och främjar ett gott liv.	Vi ordnar och förnyar tjänster på ett hållbart sätt.
Vi skapar en välmående och eftertraktad arbetsplats tillsammans	Vi uppnår de bästa resultaten genom målinriktat samarbete.

Säkerställande av tvåspråkiga tjänster

Campuset stärker tillgången till tvåspråkiga tjänster såväl i västra Nyland som i övriga delar av välfärdsområdet. Från campuset kan tvåspråkiga distanstjänster tillhandahållas för hela välfärdsområdet och vid behov även för andra delar av Finland.

Gemensamma servicemodeller för HUS och LUVN

Campuset möjliggör nya gemensamma servicemodeller för primärvården och den specialiserade sjukvården, där tjänster kan produceras i samarbete. Med hjälp av servicemodellerna kan vi arbeta ännu mer kostnadseffektivt och samtidigt säkerställa att närtjänsterna bevaras.

Nationell föregångare inom svenskspråkiga tjänster

Campuset fungerar som ett centrum för utveckling av svenskspråkiga tjänster och kompetens. Vi stöder personalen och studerande inom branschen i att utveckla sin kompetens och sina språkkunskaper, så att tvåspråkiga tjänster även i fortsättningen kan tillhandahållas på ett hållbart sätt.

Nuvarande tjänster i Raseborg

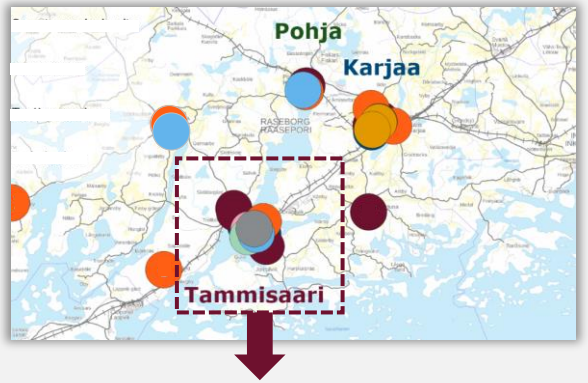
	Service på olika orter			
Tjänst	**Ekenäs**	**Karis**	**Pojo**	**Glesbygd**
Tjänster som välfärdsområdets olika serviceområden tillhandahåller i Raseborg				
Boendeservice	X	X	X	X
Tjänster som stöder boende hemma (IPA)	X	X	X	X
Sjukhustjänster (IPA)	X			
Seniorinfo (IPA)	X			
Hälsovårdstjänster (Ysote)	X	X		
Socialservice för vuxna (Ysote)	X	X		
Mun- och tandvårdstjänster (Ysote)	X	X	X	
Mentalvårds- och missbrukartjänster (Ysote)	X			
Rådgivning och rehabilitering (PeVa)	X	X	X	X
Elevhälsa och mentalvårdstjänster (PeVa)	X	X	X	X
Socialarbete inom tjänster för familjer och personer med funktionsnedsättning (PeVa)	X			
Planerings- och styrningstjänster (PELA)	X	X	X	X
HUS tjänster i Raseborg				
Psykiatriska mottagningar och dagenheter	X			
Polikliniska tjänster inom den specialiserade sjukvården	X			
Dialys	X			
Dagenhet	X			
Diagnostik	X			

Tjänster på Raseborgs campus markerade

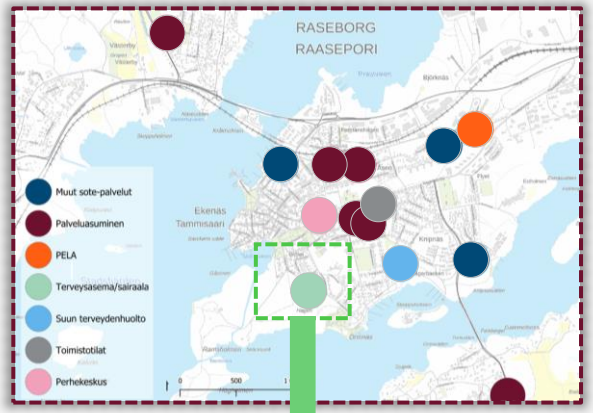
Utöver tjänster på plats tillhandahålls från Raseborg även distanstjänster för andra delar av västra Nyland, exempelvis inom tjänster som ges äldre i hemmet. Inom vissa tjänster arbetar den svenskspråkiga personalen dessutom en del av sin arbetstid i Raseborg och en del på andra håll av välfärdsområdet.

IPA: Tjänster för äldre, Ysote: Gemensamma social- och hälsovårdstjänster, PeVa: Tjänster för familjer och personer med funktionsnedsättning, PELA: Räddningsverket

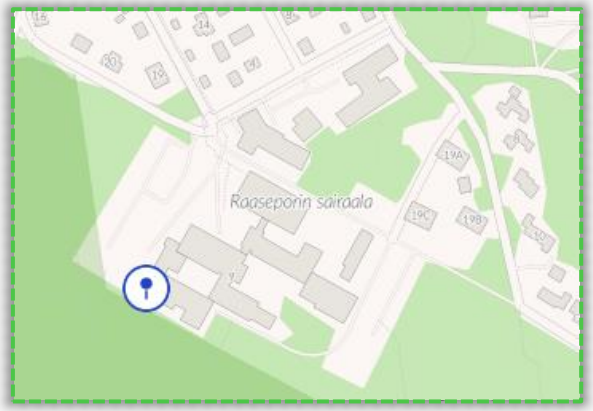
Placering av tjänsterna i Raseborg

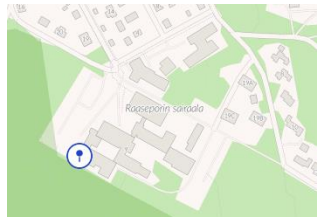
Placering av tjänsterna i Ekenäs

Raseborgs campus

Nya framtida tjänster på Raseborgs campus

LUVN:s tjänster

Nätverksbaserat kompetenscenter

Målet med HUS-sammanslutningens, Östra Nylands välfärdsområdes och Västra Nylands välfärdsområdes (LUVN) gemensamma BoRa-projekt är att stärka tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna inom HUS tjänster och de tvåspråkiga välfärdsområdenas tjänster.

För LUVN:s del har man inom projektet utvecklat ett nytt koncept för ett nätverksbaserat kompetenscenter. Konceptet skulle exempelvis göra det möjligt att från Raseborg erbjuda svenskspråkiga tjänster inom ett större område än enbart närområdet. Tjänsterna, inklusive distanstjänster, skulle också kunna erbjudas andra välfärdsområden.

Bedömningsenhet (IPA)

Bedömningsenheten inom tjänsterna för äldre har till uppgift att bedöma äldre personers servicebehov och funktionsförmåga samt stödja fortsatt rehabilitering och en trygg återgång till vardagen.

Möjligheten att placera bedömningsenheten i Raseborg i anslutning till sjukhustjänsterna ska utredas. Detta skulle kunna skapa synergier och erbjuda områdets åldrande befolkning en tjänst som motsvarar dess behov.

LUVN:s och HUS gemensamma tjänster

Samarbetsmodell för infusionspolikliniken

Den nuvarande dagenheten vid Raseborgs sjukhus ansvarar bland annat för intravenösa läkemedelsbehandlingar och ge blodtransfusioner.

HUS och LUVN anser det viktigt att infusionspoliklinikens verksamhet fortsätter som närservice i en ändamålsenlig omfattning. Möjligheterna att utveckla en modell för serviceproduktionen i samarbete mellan HUS och LUVN ska utredas. I bästa fall skulle modellen kunna utnyttjas även i andra välfärdsområden i Nyland.

HUS behåller organiseringsansvaret för enhetens verksamhet. Samtidigt utreds ett alternativ där LUVN och HUS producerar tjänsten i samarbete och verksamheten integreras närmare med välfärdsområdets hemsjukhus, exempelvis från början av 2028.

Samarbetsmodell för polikliniska tjänster inom den specialiserade sjukvården

HUS och LUVN anser det motiverat att utreda möjligheterna att utveckla en gemensam modell för en multidisciplinär poliklinik där organisationerna skulle tillhandahålla tjänster i samarbete.

I modellen skulle HUS behålla organiseringsansvaret för tjänsterna inom den specialiserade sjukvården. Samtidigt skulle man utreda möjligheterna att inrätta en multidisciplinär poliklinik, där HUS och LUVN tillhandahåller var sin del av tjänsterna. Även möjligheterna att använda servicesedlar inom vissa tjänster skulle utredas. På så sätt skulle nya sätt att tillhandahålla polikliniska tjänster inom den specialiserade sjukvården pilottestas. Samarbetsmodellen skull kunna införas exempelvis efter 2028.

HUS tjänster

Psykiatriska mottagningar och dagenheter

Inom psykiatrin har man identifierat ett behov av att i samarbete utveckla vårdkedjorna och servicenätet för mentalvårds- och missbrukartjänsterna och psykiatrin.

Hösten 2026 utreds möjligheten att inleda ett gemensamt projekt mellan LUVN och HUS för att utveckla vårdkedjorna och servicenätet inom mentalvårds- och missbrukartjänsterna och den psykiatriska vården i hela välfärdsområdet. Inom projektet skulle man identifiera möjligheter att från Raseborg tillhandahålla svenskspråkiga tjänster för hela Nyland.

Dialys

HUS och LUVN anser det viktigt att dialysen bevaras som närservice.

HUS utreder möjligheterna att utveckla en modell för serviceproduktionen som gör det möjligt att tillhandahålla dialys som närservice även i fortsättningen. LUVN är också öppet för alternativ där tjänsterna produceras i samarbete med HUS.

Diagnostik

När det gäller diagnostiken anses det viktigt att bevara de nuvarande tjänsterna. De diagnostiska tjänsterna ska även i fortsättningen vara anpassade till campusets övriga serviceutbud.

Koncept för kompetenscentret

Det nätverksbaserade kompetenscentret på Raseborgs campus utvecklas i enlighet med regeringsprogrammet och tryggar tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna och integrationen av tjänsterna på båda nationalspråken. Koncepten som utvecklas inom BoRa-projektet bidrar till LUVN:s förändringslöfte om mer kundorienterade och smidigare vårdkedjor. Ett centralt mål är att förbättra kundupplevelsen inom de svenskspråkiga tjänsterna.

Mål: Kompetenscentret leder utvecklingen av gemensamma verksamhetsmodeller, stärker den tvåspråkiga kompetensen, bygger upp digitala lösningar och tryggar tillgången till personal. Målet är att kunderna får social- och hälsovårdstjänster i rätt tid och på sitt eget språk, oberoende av organisation som ansvarar för tjänsterna eller hur de tillhandahålls.

Tillgången till svenskspråkiga tjänster säkerställs genom utveckling av nya servicemodeller

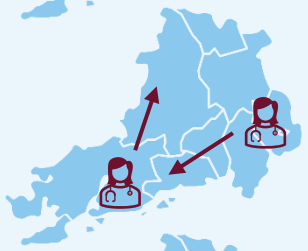
I Raseborg kan tjänster tillhandahållas för:

befolkningen i Raseborgsområdet | den svenskspråkiga befolkningen i välfärdsområdet | andra välfärdsområden

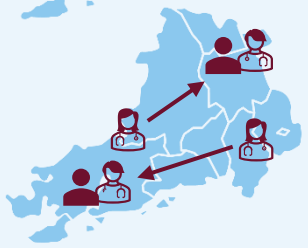
Exempel

Den svenskspråkiga kompetensen koncentreras, eller så ges kunden möjlighet att använda tjänster på distans utanför sin hemkommun eller sitt välfärdsområde.

En svenskspråkig eller svenskkunnig sakkunnig håller regelbundet mottagning på svenska i andra områden, exempelvis en gång i veckan.

Kunden får service av en läkare på distans med stöd av en sjuksköterska som kan bidra med sin sakkunskap och vid behov stödja kunden på kundens modersmål, om läkaren har ett annat modersmål.

Utveckling av kunskaperna i svenska genom innovativa metoder

Språkkompis

Språkdusch

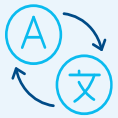
Språkverkstad

Verkstad om språkmedvetenhet

Arbetsrotation

Material

Fördjupad utbildning för handledare av studerande

Ett mer omfattande forsknings-, utvecklings- och utbildningscenter

Efter BoRa-projektet skulle Raseborgs kompetenscenter kunna etableras som ett center för utveckling av och samlat ansvar för den svenskspråkiga kompetensen.

Exempel:

- Kunskapsbank för svenskspråkiga yrkespersoner inom social- och hälsovården, med god praxis och fallstudier
- Forskningscenter för svenskspråkig social- och hälsovård
- Pilotprojekt för nya servicemodeller
- Utveckling av digitala lösningar för svenskspråkiga tjänster

Tjänsterna inom den specialiserade sjukvården har redan utvecklats i Raseborg och ska fortsätta utvecklas tillsammans med HUS

Genomfört

2024

Överföring av hemsjukhustjänsterna och de geriatriska polikliniska tjänsterna i västra området

Fördelar
- Bättre tillgång till tjänster för alla invånare i området
- Enhetligt serviceutbud
- Möjlighet till vård dygnet runt
- Patienter får vård närmare hemmet

2025

Överföring av avdelningen i Raseborg

Fördelar
- Kontinuiteten i tjänsterna tryggas
- Smidig övergång från primärvården till den specialiserade sjukvården
- Samordning mellan avdelningen, hemsjukhuset och bedömningsenheten
- Förbättrad kostnadseffektivitet

Omställning från jourverksamhet till akutmottagning

Fördelar
- Möjlighet att förbättra kontinuiteten i vården
- Möjlighet att samordna andra tjänster inom välfärdsområdet utanför tjänstetid
- Förbättrad kostnadseffektivitet
- Ändringen ökade inte användningen av sjuktransporter eller jouren i Lojo

Förändringar i stödtjänsterna i Raseborgsområdet

Fördelar
- Ett enhetligare servicekoncept inom LUVN
- Mer omfattande användning av serviceproducenter
- Förbättrad kostnadseffektivitet

Planerat

2026→

Utveckling av vårdkedjorna inom mentalvårds- och missbrukartjänsterna och psykiatrin

Möjliga fördelar
- Stärkt samarbete mellan HUS och LUVN
- Tryggad tillgång till svenskspråkiga tjänster
- Enhetligare vårdkedjor

2028→

Utveckling av en samarbetsmodell för infusionspolikliniken

Möjliga fördelar
- Bevarad av närservice och mer kundorienterad service
- Integrerade servicekedjor
- Effektivare resursanvändning
- Stärkt kompetens

2028?

Utveckling av en samarbetsmodell för polikliniska tjänster inom den specialiserade sjukvården

Möjliga fördelar
- En mer kundorienterad och lättillgänglig servicehelhet som beaktar tvåspråkigheten
- Samordnade tjänster på basnivå och specialiserad nivå
- Pilotering av innovationer och nya verksamhetssätt

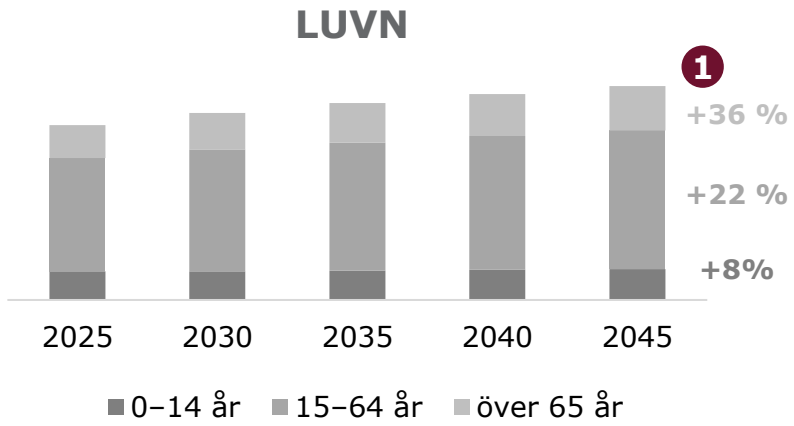
Preliminär tidsplan

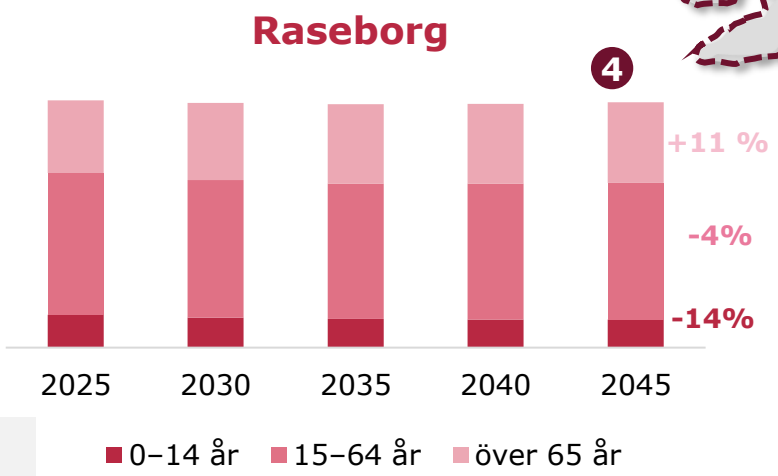
2026	2027	2028→
Utredning om vårdkedjorna inom mentalvårds- och missbrukartjänsterna och psykiatrin		Utveckling av vårdkedjorna inom mentalvårds- och missbrukartjänsterna och psykiatrin
Förhandsutredning om en samarbetsmodell för infusionspolikliniken	Beredning av samarbetsmodellen för infusionspolikliniken	Infusionspolikliniken enligt samarbetsmodellen inleder sin verksamhet
	Förhandsutredning om möjligheterna att utveckla en samarbetsmodell för polikliniska tjänster inom den specialiserade sjukvården	
		Uppdatering av lokalprogrammet och utredning av möjligheterna att bland annat inrätta en bedömningsenhet
Det nätverksbaserade kompetenscentret stärks		

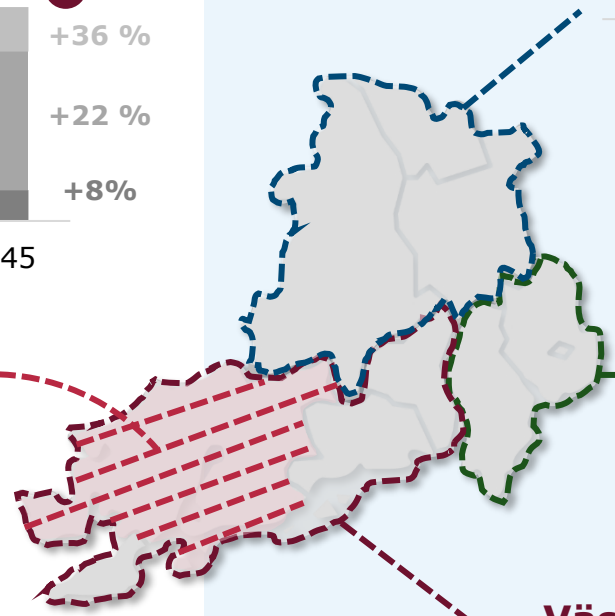
Bilagor

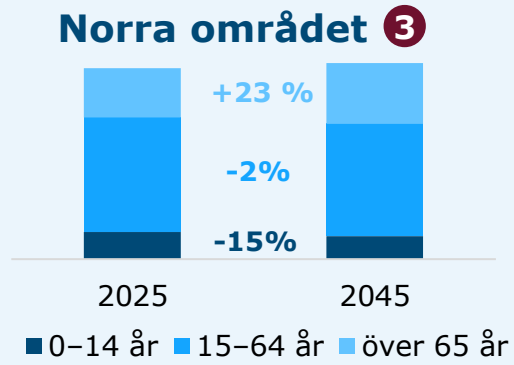
Befolkningsutveckling

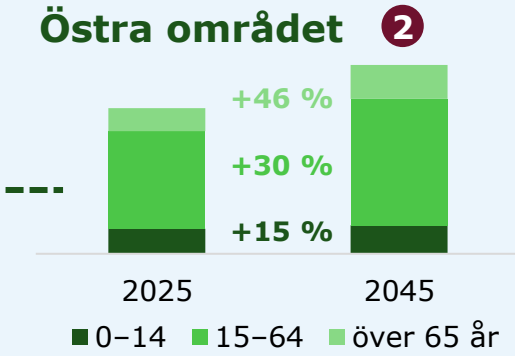
1. Befolkningen ökar i välfärdsområdet som helhet, och ökningen är särskilt tydlig bland de äldre.
2. De östra delarna, i synnerhet Esbo, växer snabbast både relativt och i absoluta tal.
3. De västra delarna är däremot det enda område där befolkningen minskar under de kommande 20 åren. I den norra delen beror befolkningsökningen på att antalet personer som fyllt 65 år ökar.
4. Befolkningsutvecklingen i Raseborg följer den allmänna utvecklingen i de västra delarna. Den största förändringen bland de äldre sker under de kommande fem åren, 2025–2030.

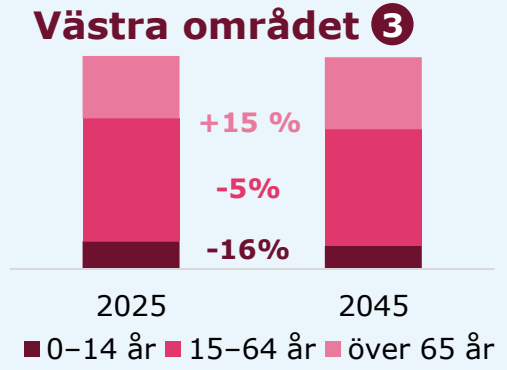

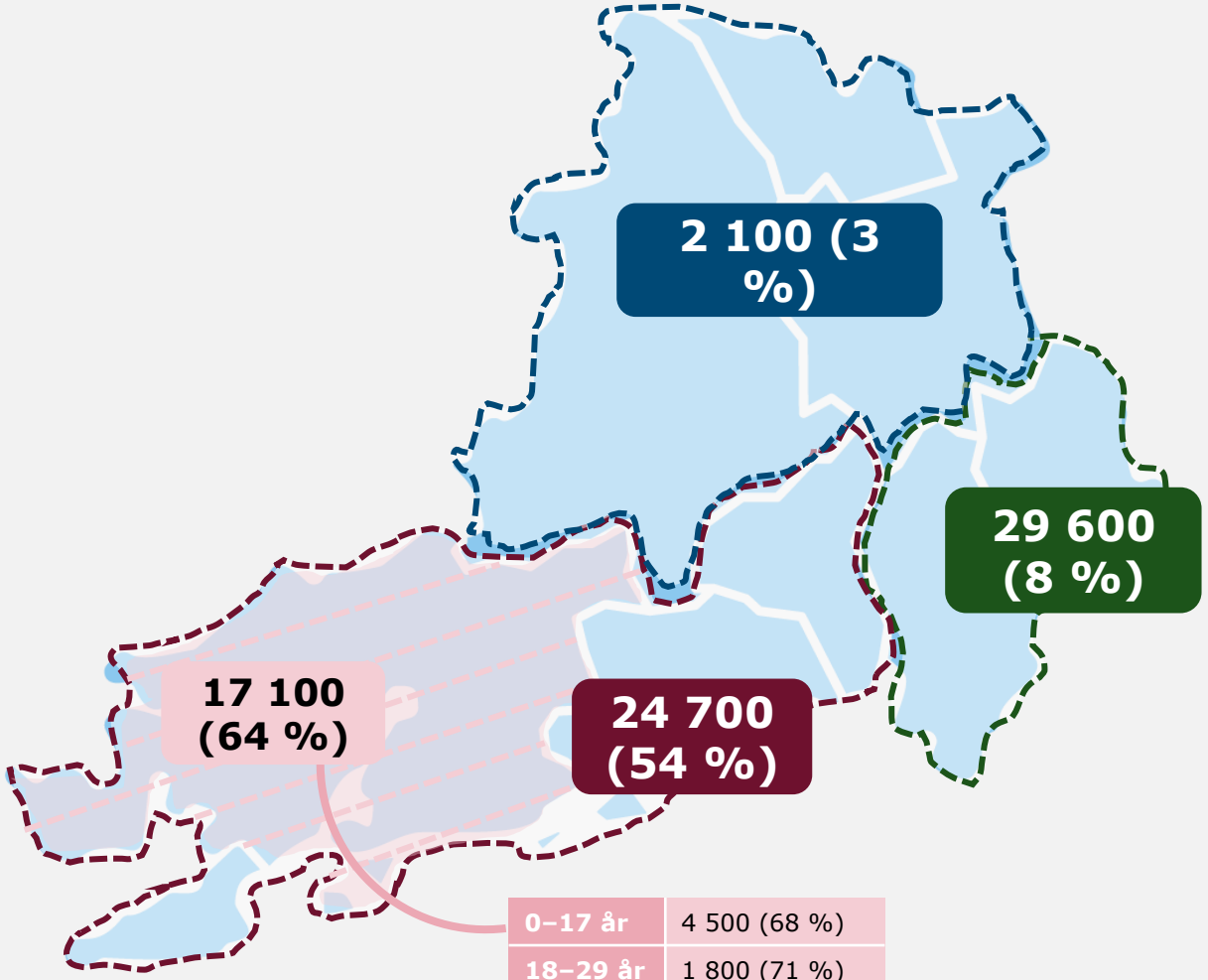

Obs: Prognosen baserar sig på uppgifter från 2024.

Svenskspråkig befolkning i välfärdsområdet

- Det största antalet svenskspråkiga invånare finns i välfärdsområdets östra delar, men där utgör de svenskspråkiga en klar minoritet av befolkningen.
- Andelen svenskspråkiga är däremot högst i de västra delarna. Raseborg och Hangö har de högsta andelarna svenskspråkiga invånare i området.
- I välfärdsområdets norra del är både andelen och antalet svenskspråkiga låga.
- I samtliga kommuner är andelen svenskspråkiga högst bland barn i åldern 0–17 år och personer som fyllt 70 år. I dessa åldersgrupper är tillgången till tjänster på det egna språket särskilt viktig.

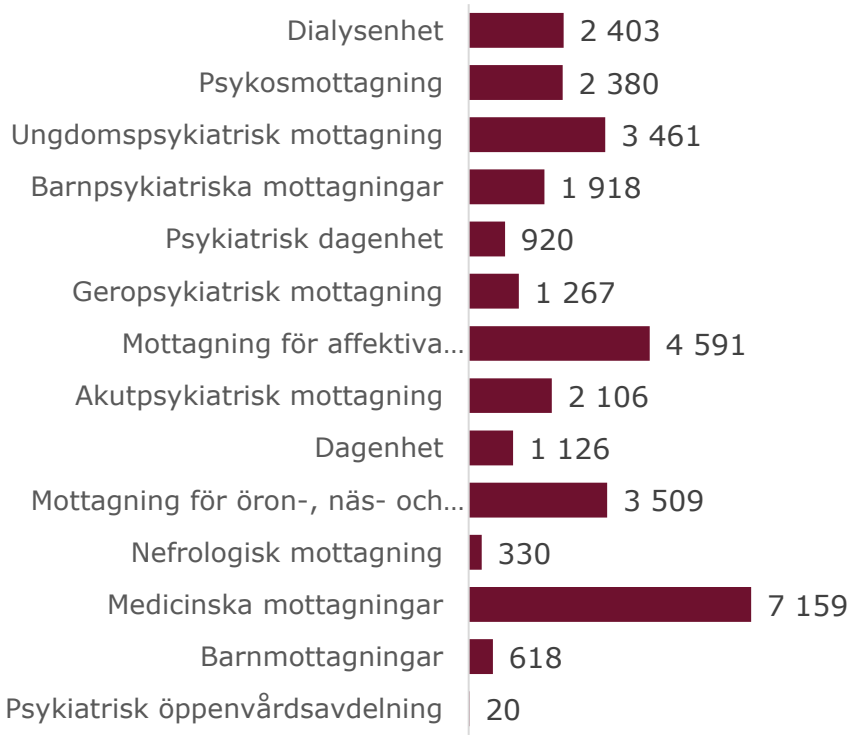

0–17 år	4 500 (68 %)
18–29 år	1 800 (71 %)
30–49 år	3 800 (60 %)
50–69 år	4 500 (59 %)
70+ år	4 000 (68 %)

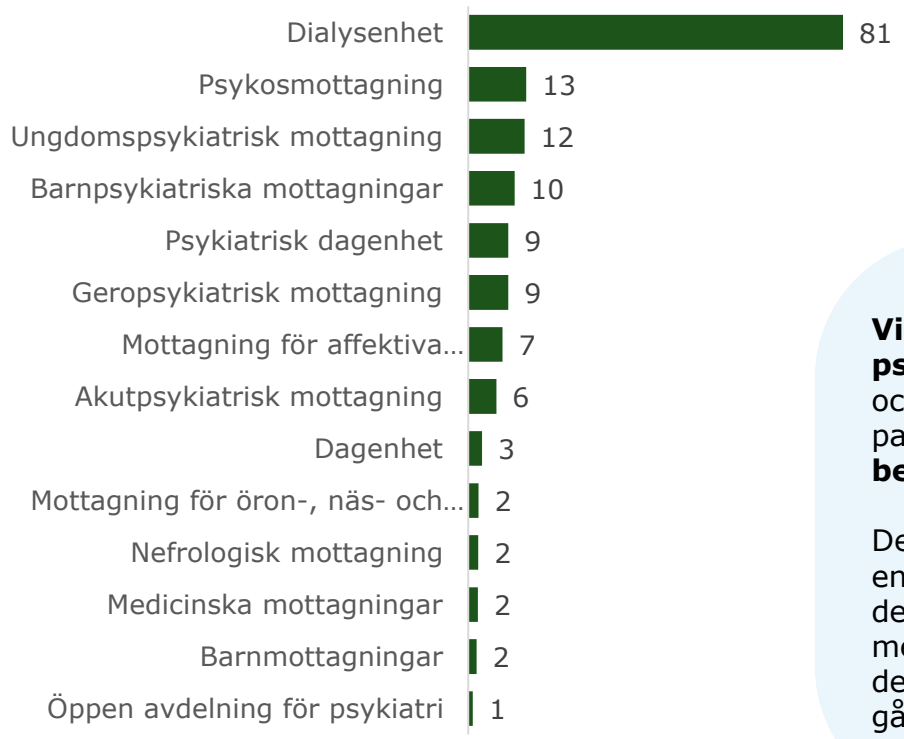
% = Svenskspråkigas andel av hela befolkningen i åldersgruppen

Användningen av tjänster inom den specialiserade sjukvården vid Raseborgs sjukhus

Besök i Raseborg 2025 enligt poliklinik

Besök per patient i Raseborg 2025 enligt poliklinik

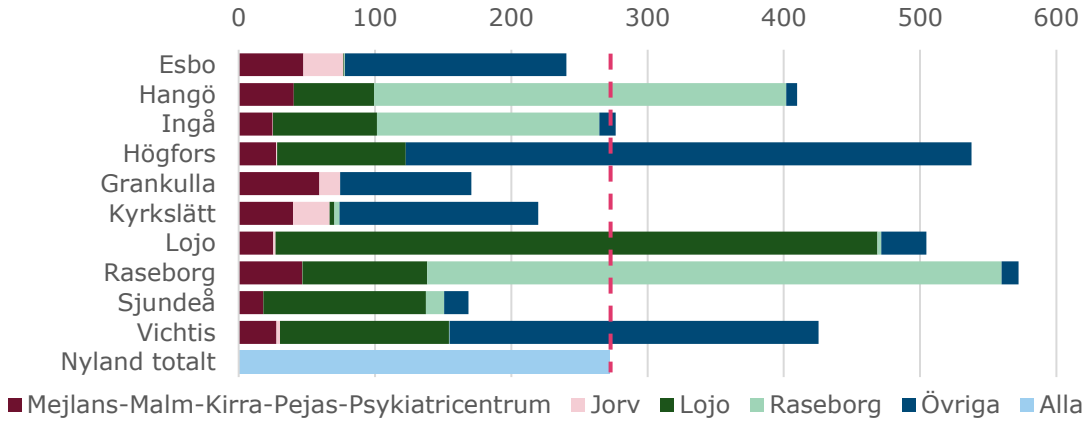

Vid dialysenheten samt de **psykiatriska** mottagningarna och dagenheten gör samma patienter flera **återkommande besök**.

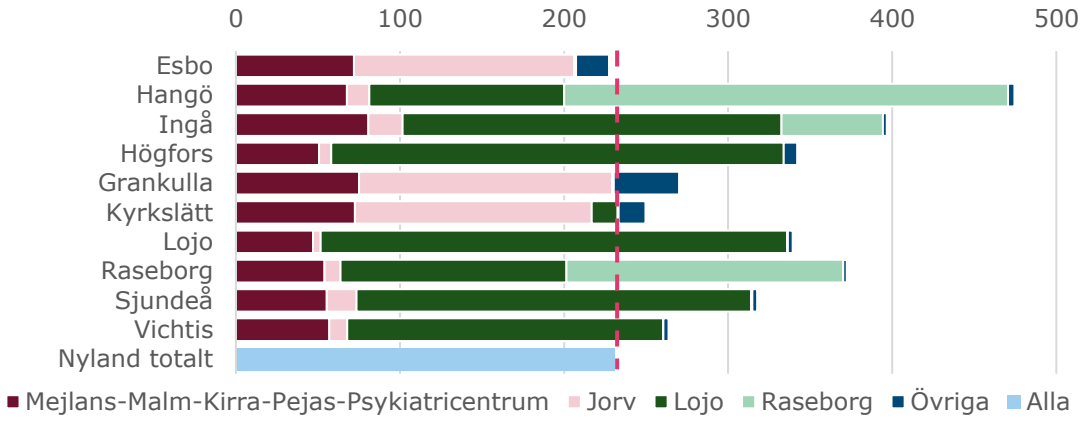
De största besöksvolymerna på enhetsnivå finns exempelvis vid de medicinska mottagningarna, men en enskild patient besöker dem i regel endast omkring två gånger per år.

Användningen av vissa tjänster inom den specialiserade sjukvården varierar betydligt mellan de kommuner vars invånare anlitar Raseborgs och Lojo sjukhus

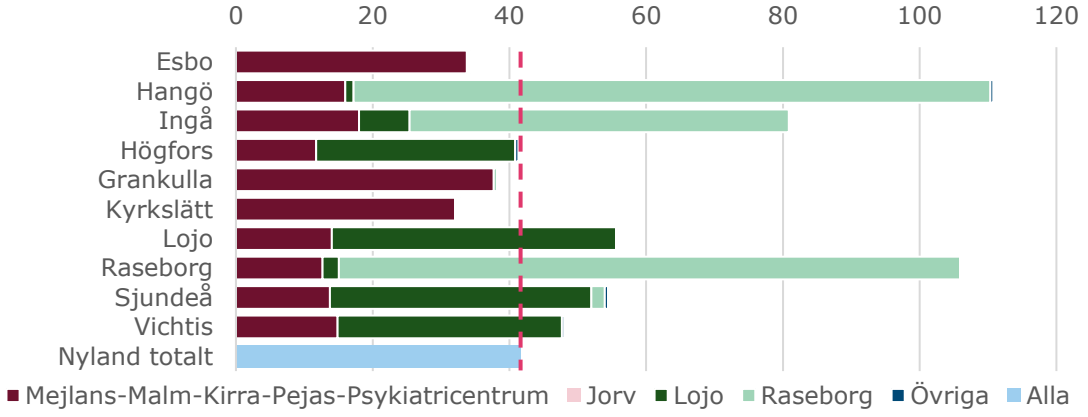
Besök inom psykiatrin (specialitet 70) per 1 000 invånare
Fördelade enligt hemkommun och campus, 18–64-åringar

Besök inom internmedicin (specialitet 10) per 1 000 invånare
Fördelade enligt hemkommun och campus, samtliga åldersgrupper

Öron-, näs- och halssjukdomar (specialitet 55): besök per 1 000 invånare
Fordelade enligt hemkommun och campus, alla åldersgrupper

Inom vissa tjänster i den specialiserade sjukvården finns det **betydande skillnader mellan kommunerna i användningen av tjänster**. Invånarna i vissa kommuner använder tjänsterna betydligt mer än genomsnittet i Nyland, medan användningen i andra kommuner ligger klart under genomsnittet. Skillnaderna mellan kommunerna är på sina håll mångdubbla.

Skillnaderna **är särskilt tydliga i de kommuner vars invånare anlitar Lojo sjukhus och Raseborgs sjukhus**. Användningen av tjänsterna vid dessa sjukhus är exceptionellt hög inom exempelvis psykiatri och internmedicin jämfört med övriga Nyland. Samma trend kan även ses inom öron-, näs- och halssjukdomar i Raseborg.

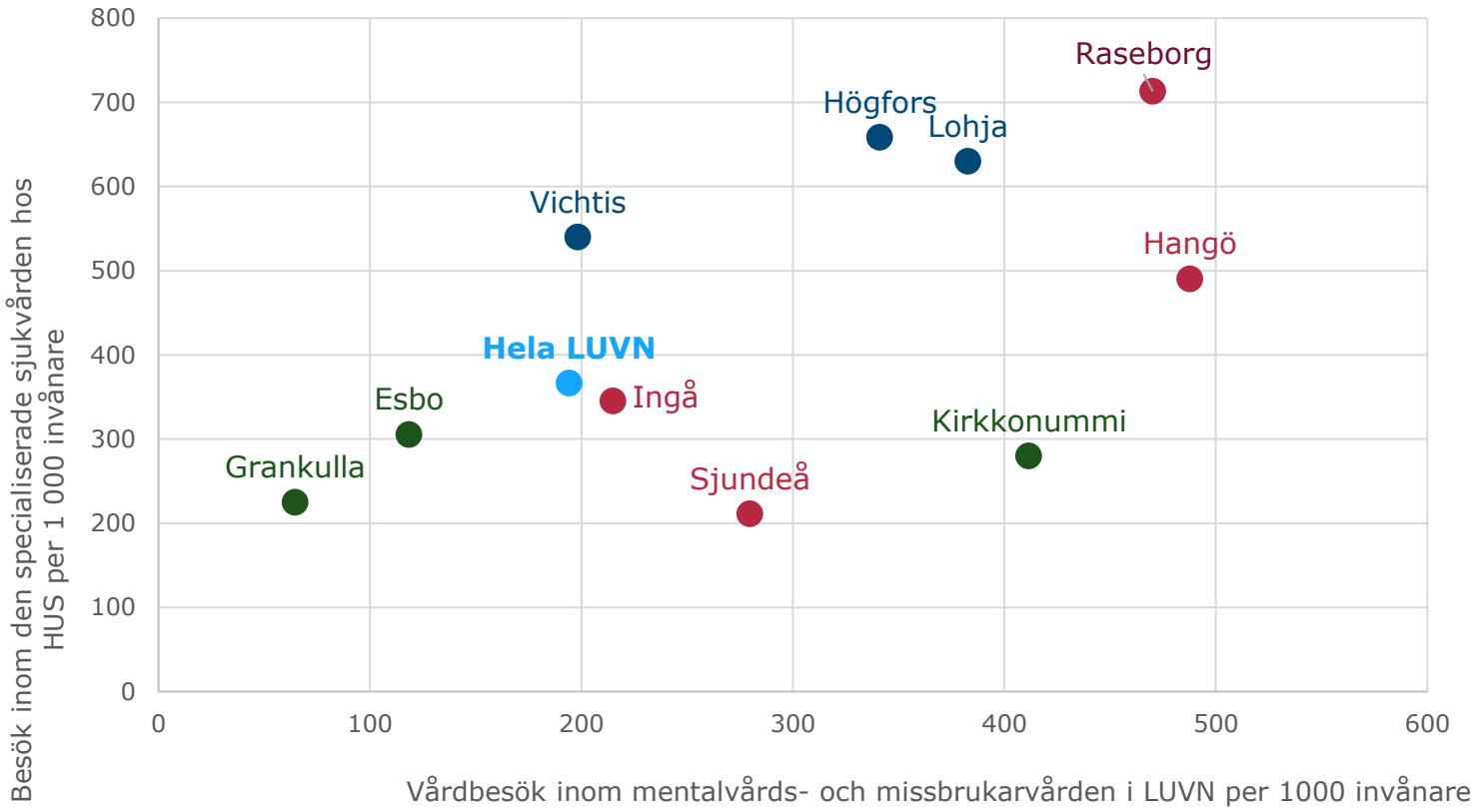
Med tanke på Raseborgsbornas överanvändning av tjänster är inte optimal med serviceproduktionen. Därför finns **det skäl att se över vårdstigarna** och utreda vad skillnaderna beror på och hur tjänsterna bör utvecklas.

Till exempel inom vuxenpsykiatrin minskar en hög användning av den specialiserade sjukvården inte användningen av välfärdsområdets mentalvårds- och missbrukartjänster

För 18–64-åringar visar en jämförelse mellan besöken inom den specialiserade sjukvården och besöken inom öppenvården att en större användning av den specialiserade sjukvårdens tjänster inte leder till en mindre användning av tjänsterna på basnivå.

Befolkningen i Raseborg använder i stor utsträckning både den specialiserade sjukvårdens tjänster och välfärdsområdets öppenvårdstjänster inom mentalvårds- och missbrukarvården. Även Hangö, Högfors och Lojo hör till de kommuner där båda typerna av tjänster används i stor utsträckning.

Orsakerna till skillnaderna i användningen av tjänster bör utredas, exempelvis genom en databaserad analys.

BoRa-projektet – vad handlar det om?

Bakgrund

Regeringen följer upp integrationen mellan primärvården och den specialiserade sjukvården i Nyland. Enligt regeringsprogrammet ska nätverksbaserade kompetenscenter utvecklas i anslutning till sjukhuscampusen i Borgå och Raseborg. Kompetenscentren ska stödja tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna på båda nationalspråken.

Mål

Utveckla en modell för ett nätverksbaserat kompetenscenter. Modellen består av samarbetsnätverk mellan organisationer, gemensamma verksamhetsmodeller, stödstrukturer för personalens språkkunskaper, tvåspråkiga lärmiljöer, digitala lösningar och gemensam utveckling av servicekedjor.

Genomförande

Projektet genomförs 2024–2027 i samarbete mellan HUS-sammanslutningen samt Östra Nylands och Västra Nylands välfärdsområden. HUS-sammanslutningen ansvarar för att förvalta projektet.

BoRa-projektets delprojekt

1. **Stärkande av den tvåspråkiga kompetensen – språkmedvetna lärcenter (HUS)** (HUS)

   Delprojektet utvecklar språkmedvetenhet och språkkompetens genom språkverkstäder, språkduschar, verkstäder om språkmedvetenhet, plattformen Språkstödskollega och en modell för språkmedveten praktik.

   Målet är att stärka tvåspråkiga yrkespersoners kompetens och nätverkande över organisationsgränserna.

2. **Styrning av serviceproduktionen** (LUVN)

   Delprojektet digitaliserar styrningen av de tvåspråkiga tjänsterna och utvecklar nya modeller för serviceproduktionen: styrningen inom vård- och rehabiliteringskedjan för strokevård, översättningstjänsterna och de digitala vårdtjänsterna.

   Målet är att förbättra tvåspråkiga kunders servicestigar och tjänsternas tillgänglighet.

3. **Internationell rekrytering** (HUS)

   Delprojektet utvecklar en systematisk process för rekrytering av sjukskötare och läkare och för att stärka tillgången till tvåspråkig personal.

   Målet är att långsiktigt trygga ordnandet av tjänster på båda nationalspråken.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Seuraa meitä sosiaalisessa mediassa:

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

@luhyvinvointialue

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

@LUhyvinvointi @LUpelastus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

www.luvn.fi